

Всту

П

В своїй хаті своя й
правда,
І сила, і воля.
Нема на світі України,
Немає другого Дніпра.

Наша дума, наша пісня
Не вмере, не загине...
От де, люде, наша слава,
Слава України!

Український народ, як і кожен народ світу, має свої святині. Однією з таких святинь, національною гордістю нашого народу є творчість Тараса Григоровича Шевченка.

Він уперше заявив про себе як поета, видавши невелику збірку поезій, що мала назву "Кобзар", яка стала символічною і дала друге ім'я поетові.

Із полум'яних творів Кобзаря весь світ дізнався, що є така прекрасна країна — Україна, з її чудовим, добрим, роботящим народом, прекрасною мовою, піснями, героїчною і трагічною історією.

Тарас Шевченко підніс українську мову, поезію до світового рівня. Про неоціненну роль великого поета в цьому написав Володимир Самійленко у вірші "Українська мова", який присвятив пам'яті Т. Г. Шевченка: "Наша мова — то чудовий діамант, що лежав на дорозі, прибитий пилом, ніким не поміченим. Але знайшлася людина, яка підняла той скарб, витерла його від пилу і вставила у коштовний вінець. І сталося диво — камінь той засіяв ясним промінням, дивуючи весь світ своєю красою. Людина та — Тарас Шевченко, а коштовний діамант — то наша мова``.

Син своєї землі, великий поет із болем і співчуттям писав про рабське становище покріпаченого рідного народу.

Величною і трагічною постає історія України зі сторінок поетового "Кобзаря". Автор прославляє лицарів-запорожців — оборонців народної волі, борців за свободу рідної землі. Творчість Шевченка — багатогранна, як його талант. Він був і глибоким ліриком, і творцем епічних поем, і видатним драматургом та різнобічно обдарованим митцем.

Основна части

на

Не дуріте самі себе,
Учітесь, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не
цурайтесь.

Перебування в Петербурзі відкривало перед Шевченком нові можливості для розумового, духовного розвитку. В його становищі назрівали неминучі зміни. З підліткового «козачкового» віку він уже виріс, не лишивши панові жодних надій на те, що з нього може вийти спритний, слухняний лакей. Невгамовною пристрастю юнака лишалося прагнення малювати, стати художником. Він невідступно прохає П. Енгельгардта дати йому можливість вчитися малярству. Зрештою 1832 р. П. Енгельгардт віддав його на навчання до одного з майстрів петербурзького малярського цеху В. Ширяєва.

В артілі В. Ширяєва Шевченко опинився у гурті таких же, як він сам, здібних молодих людей, вихідців з низьких верств народу — кріпаків або відпущених з кріпацтва та міщан, які прагнули глибше опанувати мистецтво живопису, стати художниками. Вони пов'язували з цим свої життєві перспективи — сподівання на професійну творчу працю за покликанням, а при щасливому збігу обставин — і можливість визволення з кріпацтва, з податного стану.

В. Ширяєв поводився з учнями суворо. Згодом в автобіографії та повісті «Художник» Шевченко писав про нього як людину жадібну, грубу, сувору й деспотичну. Як не важко жилося Шевченкові у В. Ширяєва, все ж це були плідні роки для його художнього розвитку. Юнак оволодів багатьма фаховими навичками, особливо в галузі декоративного розпису, неабияку майстерність в якій виявляв його учитель. Як можна бачити з повісті «Художник», саме Шевченко з усіх учнів найкраще і найуспішніше опанував мистецтво декоративного розпису. В. Ширяєв називає його в цьому творі «першим», тобто найкращим, рисувальником своєї артілі.

Як не важко жилося Шевченкові у В. Ширяєва, все ж це були плідні роки для його художнього розвитку. Юнак оволодів багатьма фаховими навичками, особливо в галузі декоративного розпису, неабияку майстерність в якій виявляв його учитель. Як можна бачити з повісті «Художник», саме Шевченко з усіх учнів найкраще і найуспішніше опанував мистецтво декоративного розпису. В. Ширяєв називає його в цьому творі «першим», тобто найкращим, рисувальником своєї артілі.

Мистецтво декоративного розпису Шевченко опанував на практичній роботі — під час виконання артіллю В. Ширяєва підрядів. Одним з найвідповідальніших підрядів був розпис щойно перебудованого сенату й синоду — вищих урядових установ дореволюційної Росії.

Поряд з технікою декоративного живопису (інтер'єрного розпису) В. Ширяєв навчав своїх учнів писати міфологічні та історичні фігури, хоч і володів цим мистецтвом, за усіма даними, гірше. При цьому він спирався на принципи, прийняті в Академії мистецтв, за якими навчався свого часу й сам. Важко сказати, чого навчився в нього Шевченко, але вже в 1835 — 1836 рр., тобто на четвертому-п'ятому році перебування у В. Ширяєва, він створює кілька складних багатофігурних композицій

Найбільші успіхи у роки перебування в Ширяєва — і незалежно від нього — Шевченко мав у жанрі акварельного портрета. Згодом у повісті «Художник» та автобіографії він сам виділяв ранні акварельні портрети як один із важливих етапів (і здобутків) свого творчого розвитку.

Багато важило для розвитку й долі Шевченка середовище, в якому він перебував, живучи у В. Ширяєва, — переважно молодих художників, колишніх «ступінців», пансіонерів Товариства заохочування художників, учнів Академії мистецтв та школи О. Венеціанова. Безсумнівним свідченням цього є його малюнки 1835 — 1837 рр. на історичні теми. Шевченко посилено займається самоосвітою, жадібно знайомиться, де тільки може, з творами мистецтва — оригіналами й гравюрами з них, прислухається до розмов художників про їхнє життя, мистецтво, творчість, довідується про радісну долю багатьох художників з кріпаків (таких, як його власний господар В. Ширяєв, а також І. Зайцев, Д. Бобров, В. Раєв, І. Каширін¹³ та інші «ступінці»), яким пощастило вирватися з кріпацтва і, таким чином, подолати основну, найтяжчу перешкоду на шляху до мистецької творчості.

Спостерігаючи подібні «метаморфози» у житті своїх приятелів та знайомих, Шевченко не міг не замислюватися над власним майбутнім, над тим, як вирватися з кріпацтва і йому. Доля багатьох молодих художників показувала, що шлях до цього веде насамперед через Товариство заохочування художників. І восени 1835 р. Тарас Григорович зважується подати на розгляд Комітету товариства свої малюнки.

У 1836 р. відбулося знайомство Шевченка з І. Сошенком, який невдовзі до того прибув з України до Петербурга, щоб вступити до Академії мистецтв, і з 1833 р. став її стороннім учнем¹⁵. І. Сошенко був земляком Шевченка, родом з містечка Богуслава, що за 40 верст від Кирилівки, де минули дитячі роки поета.

Знайомство і дружба з І. Сошенком мали важливе значення у дальшій долі Шевченка. Вони стали першим кроком до переломного моменту в його житті — викупу з кріпацтва. Відчувши художнє обдаровання і невгамовний потяг- Тараса до живопису, Сошенко пройнявся до нього глибокою симпатією та співчуттям і намагався, як тільки міг, йому сприяти й допомагати. Він уводить його в коло своїх знайомих, насамперед — товаришів по Академії мистецтв, таких, як П. Петровський, Г. Михайлов, П. Заболотський, зацікавлює його талантом і долею відомих діячів мистецтва та культури. Через І. Сошенка з Шевченком познайомився інший учень Академії мистецтв — А. Мокрицький. Зближення останнього з Сошенком припадає на осінь 1835 р.

Мокрицький лише за кілька років до знайомства з Сошенком та Шевченком закінчив Ніжинську гімназію вищих наук (1830), де навчався водночас із М. Гоголем, Є. Гребінкою, М. Прокоповичем, Н. Кукольником та ін.

За свідченням І. Сошенка, саме Є. Гребінка відіграв особливо активну й плідну роль у розвитку Шевченка в останні роки його перебування в артілі В. Ширяєва, перед викупом з кріпацтва. І. Сошенко розповідав М. Чалому : «Я был хорошо знаком с известным малороссийским писателем Е. Гребенкою. С ним-то я прежде всего посоветовался, каким образом помочь нашему земляку. Гребенка принял близко к сердцу мое предложение, стал часто приглашать Тараса к себе, давал ему для чтения книги, сообщал разные сведения и проч.»

Подібно до І. Сошенка та А. Мокрицького Є. Гребінка виявив гуманне, співчутливе, доброзичливе ставлення до обдарованого кріпосного юнака-художника, але виявив його ширше, активніше. Сошенко й Мокрицький прагнули сприяти формуванню насамперед художнього таланту Шевченка. Гребінка ж почав дбати про загальний його розвиток, стимулювати й спрямовувати його читання й самоосвіту. Він перший помітив і підтримав невідоме поетичне обдаровання Шевченка, став першим його літературним натхненником і вчителем. Завдяки Гребінці лектура Шевченка вперше набула систематичності й певної спрямованості.

В атмосфері, що панувала в гуртку Є. Гребінки, де пильно стежили за літературно-мистецьким життям, розвитком російської й молоді української літератури, пробудився й виявився літературний хист Шевченка. Він пробує писати власні поетичні твори. Твори в рукописах ставали відомими його друзям та близьким знайомим, зокрема в гуртку Є. Гребінки.

Енгельдгарт бачив хист, обдарованість свого кріпака, був навіть не проти того, щоб він навчався малярству й підвищував свій художньо-професійний рівень, але відпустити обдарованого юнака на волю не хотів.

Слід гадати, що саме А. Мокрицький та Є. Гребінка познайомили й зблизили Шевченка з В. Григоровичем. Це знайомство мало для поета велике значення.

Якби не він спіткав мене
При лихій годині,
Давно б досі заховали
В снігу на чужині, —

напише він про В. Григоровича у вступі до поеми «Гайдамаки». Шевченко завдячував В. Григоровичу насамперед тим, що саме за його протекцією як секретаря Комітету Товариства заохочування художників одержав у 1836 р. змогу відвідувати рисувальний клас, що існував при цьому товаристві.

Саме в колі І. Сошенка, А. Мокрицького, Є. Гребінки, В. Григоровича, О. Венеціанова, у живому спілкуванні з якими Шевченко виявив себе як обдарований, жадібний до мистецтва художник і поет, дедалі більше зростало усвідомлення потреби вирвати його з кріпацьких пут і відкрити йому шлях до Академії мистецтв. Проте ніхто з них не мав для цього засобів

Саме Мокрицькому належить той перший і, як показали дальші події, надзвичайно важливий практичний крок, що привів до організації викупу Шевченка з кріпосної неволі. Він звертається до великого художника того часу Карла Брюллова.

Нарешті настав радісний день визволення: 22 квітня 1838 року Тарасові вручено «отпускную» – себто документ з підписом дідича про те, що Шевченко одержав від нього свободу.

Наприкінці 1839 року Тарас Шевченко захворів на тиф. Одужував у маєтку Федора Пономарьова — свого найближчого приятеля в Академії мистецтв .

Водночас Шевченко наполегливо поглиблював свої знання, читав твори класиків світової літератури, захоплювався історією та філософією. Під враженням вістки про смерть автора «Енеїди» Шевченко написав вірш «На вічну пам'ять Котляревському».

Вірші Шевченко почав писати ще кріпаком, за його свідченням, у 1837р. З тих перших поетичних спроб відомі тільки вірші “Причинна” і “Нудно мені, тяжко — що маю робити”. Пробудженню поетичного таланту Шевченка сприяло знайомство його з творами українських поетів. Кілька своїх поезій Шевченко у 1838р. віддав Гребінці для публікації в українському альманасі “Ластівка”. Але ще до виходу “Ластівки” (1841) 18 квітня 1840р. з'являється перша збірка Шевченка — “Кобзар”.

«Гайдамаки» – вершина ранньої творчості Т. Г. Шевченка. Ця поема знаменує перехідний період у творчості Кобзаря: від маленьких ліричних творів до великого ліро-епічного полотна, у якому поет по-новому осмислює дійсність. Історичною основою поеми є події народного повстання, спричинені жахливими соціальними та національно-релігійними умовами. У поемі Шевченка надана розгорнута картина гайдамацького руху 1768 року на Правобережній Україні.

Висново

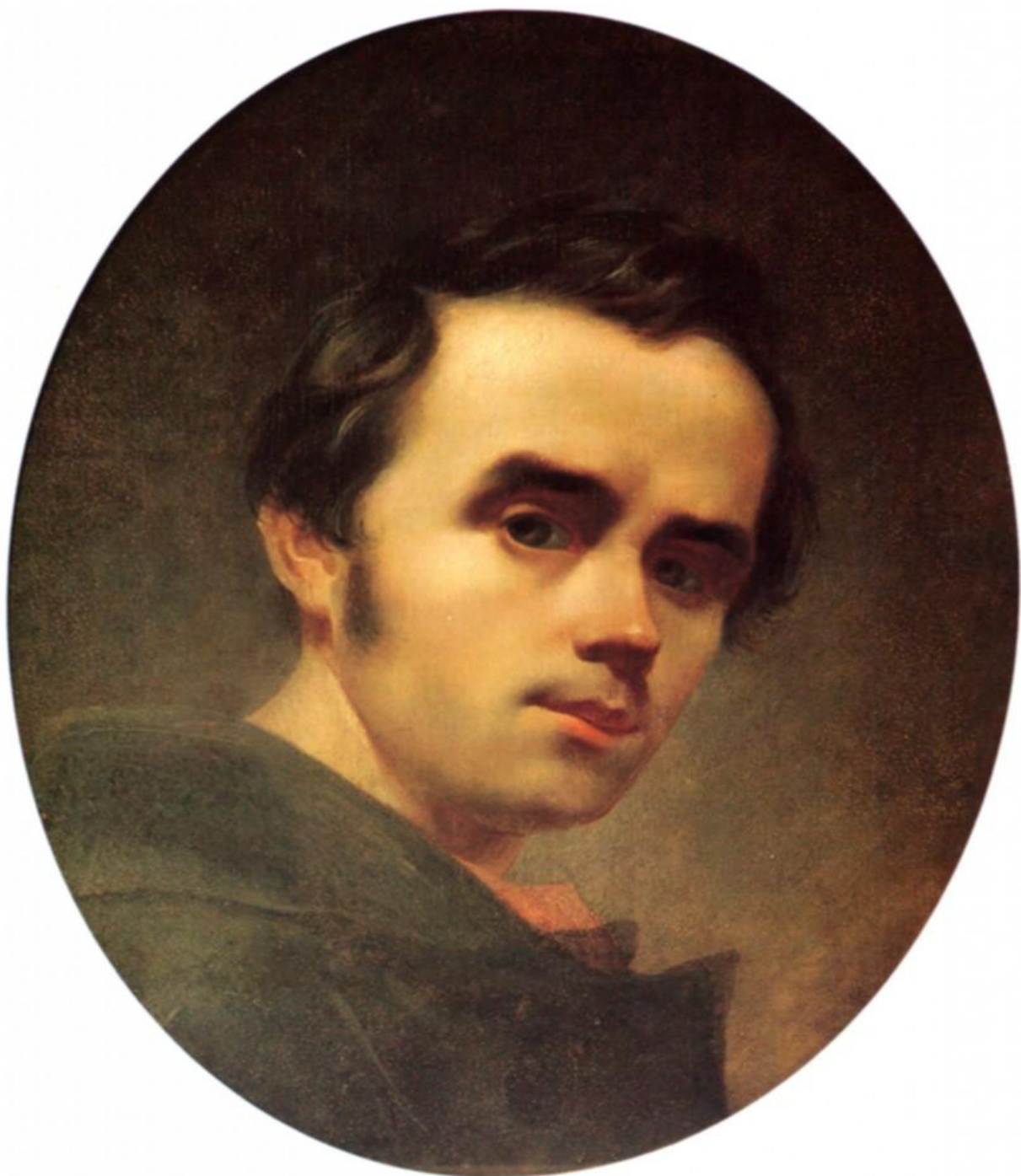
К

Тарас Шевченко став символом волі, справедливості та витривалості для кожного громадянина підневільної України, символом українського національного руху та відродження . Як пише літературознавець та шістдесятник Іван Дзюба, який з 1992 до 1994 року був міністром культури України: “Тарас Шевченко – це Україна”. І це твердження є дійсно безперечним.

Саме його творчість знайшла відгук у серцях людей з кожної верстви українського суспільства, пробудила національну свідомість і гідність . Кожний знаходив в його поезії відображення своїх інтересів і бажань, саме тому заклик до власного народу скинути чужоземне ярмо і здобути волю був почутий українцями . Напевно, треба мати дійсно велике та відкрите серце аби дозволити впустити в себе та пережити весь той біль, всі ті страждання , що охопили нашу країну; неаби-яку силу духу , щоб перед обличчям смерті продовжувати закликати український народ до боротьби за незалежність. Шевченко був першим українським інтелектуалом, який так відверто виступав проти російської колоніальної політики. Був першим, хто так категорично відкинув модель “малоросійства” щодо України, що спричинило наприкінці 18-го першій половині 19-го століття масову підтримку ідеї становлення самостійної держави.

Тож, значення Тараса Шевченка – творця української літературної мови, талановитого художника, геніального письменника – важко перебільшити . Адже саме він був тим, кому вдалося згуртувати український народ навколо національної ідеї визволення та свободи через свої поетичні твори , зробивши їх надбанням української нації!

Додатк и

Зміс

Т

1. Вступ (2)

2. Основна частина (3-9
)

3. Висновок (10)

4. Додатки
(11-12)

5. Список використаної літератури (13)

Список використаної літератури :

Інтернет ресурси

1)<https://www.livelib.ru/author/6344/quotes>

2)<http://litopys.org.ua/shevchenko/bio03.htm>

3)<http://www.slideshare.net/anna201095/ss-23647118>

4)https://uk.wikipedia.org/wiki/Шевченко_Тарас_Григорович